



XI

---

Rozwój  
gospodarczy Miasta 257 → 292

---

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

<b>1</b>	<b>Planowanie przestrzenne</b>
<b>2</b>	<b>Marketing Miasta</b>
<b>3</b>	<b>Stan i tendencje gospodarki Miasta</b>
<b>4</b>	<b>Przedsiębiorcy rejestrowani w Urzędzie Miasta Krakowa</b>
<b>5</b>	<b>Krakowski Park Technologiczny – Specjalna Strefa Ekonomiczna</b>
<b>6</b>	<b>Turystyka</b>

# 1 Planowanie przestrzenne

## 1 | 1 | Plany miejscowe

Dla polityki przestrzennej Miasta najważniejszymi wydarzeniami, jakie miały miejsce w 2003 r. to przede wszystkim:

**1 stycznia 2003** – utrata ważności wszystkich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przed 1 stycznia 1995 r, a w konsekwencji utrata ustalonego przeznaczenia terenu i zasad zagospodarowania na obszarze obejmującym ponad 98% powierzchni ogólnej miasta.

Ważność straciły następujące plany:

- plan ogólny miasta Krakowa,
- plany szczegółowe dla osiedli: Bieńczyce Wschód, Bieżanów-Kaim, Mogiła, Rybitwy, Przewóz, Kostrze, Glogera, Bronowice Wielkie Wschód, Skotniki, Czyżyny – Łęg, Wróblowice, Łucznanowice
- plan szczegółowy dla zespołu zabytkowego Kazimierza i Stradomia,
- plan szczegółowy dla terenów KZS „Solvay” w likwidacji w rejonie ulic: Zakopiańskiej, Myślenickiej i Podmokłej,

**16 kwietnia 2003** – przyjęcie przez Radę Miasta Krakowa Uchwałą Nr XII/87/03 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa

**11 lipca 2003** – wejście w życie nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

**8 października 2003** – przedstawienie Radzie Miasta Krakowa „Programu sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego”,

**1 grudnia 2003** – powołanie Biura Planowania Przestrzennego, jako nowej jednostki wydzielonej z Wydziału Urbanistyki i Architektury – w celu racjonalizacji i zwiększenia efektywności planowania przestrzennego na terenie Krakowa.

Stało się to szczególnie ważne wobec zagrożeń wynikających zarówno z braku regulacji przestrzennych dotyczących przeznaczenia i zasad zagospodarowania poszczególnych terenów jak również z możliwości inwestowania (wynikających z nowej ustawy) tam, gdzie nie ma planu zagospodarowania terenów – w szerokich granicach wyznaczonych przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Stan ten stał się zagrożeniem dla wielu inwestycji, a przede wszystkim dla kształtowania porządku przestrzennego i ochrony wartości, decydujących w znacznej mierze o atrakcyjności miasta. Pogłębianie się chaosu przestrzennego i utrata najcenniejszych zasobów środowiska stały się realną perspektywą, która w najbliższych latach będzie się mogła realizować w świetle obowiązującego prawa, zgodnie z regułami wolnorynkowej gry o przestrzeń.

Po przeprowadzeniu analiz prawnych, merytorycznych i organizacyjnych ustalono następujące zasady działania:

- **zakończenie** procedur planistycznych planów zaawansowanych, będących w końcowych fazach opracowania,
- **kontynuowanie** tylko tych planów:
  - których cele sporządzenia i spodziewane skutki mają istotne znaczenie dla rozwoju miasta,
  - które są zgodne z polityką przestrzenną miasta, uchwaloną w studium,
  - w których prace projektowe już zostały rozpoczęte,
- **odstąpienie lub weryfikację** granic i zakresu tych planów:
  - których cele są niezgodne z polityką przestrzenną miasta,
  - których skutki finansowe, obciążające budżet miasta będą niewspółmierne do uzyskanych efektów,
  - które dotyczą obszarów, gdzie problemy zagospodarowania mogą być rozwiązane za pomocą decyzji indywidualnych,
- **przystąpienie** do opracowania planów uznanych za priorytetowe, gwarantujących realizację wizji rozwoju miasta, zapisaną w studium, a dotyczących obszarów:
  - gdzie konieczne dla rozwoju miasta inwestycje nie mogą zostać zrealizowane w oparciu o przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i przepisy szczególne (plany „aktywizujące”),

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

- gdzie konieczne jest kompleksowe rozwiązanie problemów funkcjonalno-przestrzennych, mające na celu nie tylko zachowanie porządku urbanistycznego, ale przede wszystkim ochronę interesów wszystkich właścicieli i inwestorów (plany „**porządkujące**”),
- gdzie możliwość inwestowania bez planu spowodowałaby utratę wartości i zasobów, wymagających ochrony (plany „**ochronne**”) lub istotne naruszenie równowagi przestrzennej o skali miasta.

W 2003 r. uchwalono dwa plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego:

- zmianę planu szczegółowego os. Skotniki po zachodniej stronie ul. Dobrowolskiego – od ul. Kozienickiej do ul. Starzyńskiego,
- plan dla terenu Przylasku Rusieckiego

Tym samym do końca 2003 r. uchwalone plany miejscowe posiadało 12 obszarów o łącznej powierzchni 794,59 ha, co stanowi 2,4% powierzchni miasta ogółem (tabela XI.1)

**Tabela XI.1. Obszary na terenie Krakowa posiadające uchwalone plany miejscowe**

Lp	Nazwa planu	Pow. obszaru (ha)
1.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa w zakresie ustaleń dotyczących Obszarów Urządzeń Komunikacyjnych	223,92
2.	plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego obszaru Olsza w rejonie ulic Gen. Bora Komorowskiego i Księży Pijarów	7,93
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Pychowice	130,22
4.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa (17 zmian)	73,04
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Bieńczyce-Plac Targowy	12,28
6.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa obszaru przy ulicy Podgórkę Tynieckie	4,6
7.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego osiedla Skotniki dla obszaru publ. usług kultury	0,9
8.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa obszaru przy ulicy Szczegów	0,4
9.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego osiedla Wróblowice dla obszaru przy ul. Wróblowickiej	3,2
10.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego osiedla Skotniki w obszarze po wschodniej stronie ul. Grzegorzewskiej	1,2
11.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego os. Skotniki po zachodniej stronie ul. Dobrowolskiego – od ul. Kozienickiej do ul. Starzyńskiego	3,9
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu Przylasku Rusieckiego	333,0
<b>Łączna powierzchnia</b>		<b>794,59</b>

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego UMK.

Na koniec 2003 r. 34 plany miały faktycznie rozpoczętą procedurę sporządzania, tzn. wyłoniony zespół wykonawców, a prace projektowe było na różnym etapie zaawansowania a dla 36 nie zostały podjęte prace planistyczne.

Listy tych planów przedstawiają poniższe tabele.

**Tabela XI.2. Obszary na terenie Krakowa objęte planem (zmianą planu) będące na różnym etapie zaawansowania**

Lp	Nazwa planu	Pow. w ha
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Swoszowice	491,5
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Bronowice Małe	287,0
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Przegorzały	159,0
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Tyniecka – Praska	86,0
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami: Dąbrowskiej, Medweckiego, Bieńczycką i al. Jana Pawła II	5,9
6.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa (2 zmiany)	41,8
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów zwolnionych z rezerwy pod przebieg Trasy Zwierzynieckiej	94,0
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Krzesławice	104,0
9.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego zespołu zabytkowego Kazimierza i Stradomia w części dotyczącej terenów KS Nadwiślan	1,7
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Osiedla Salwator	54,0
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru Piastowska-Focha na Zwierzyńcu	31,0
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru Strzelnica na Woli Justowskiej	93,6
13.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru „Chelm-Zakamycze”	112,0
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Osiedla „Kasztanowa” na Woli Justowskiej	162,6
15.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru przy Rondzie Kocmyrzowskim.	0,4
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru Barycz-Soboniewice	434,0
17.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Czyżyny-Pas Startowy	43,0
18.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru „Ujście Wilgi”	40,6
19.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru Koncentracji Usług Opatkowice-Sidzina	236,0
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Benedyktowicza	20,8
21.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Wodociągowej	28,0
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru Koncentracji Usług Bronowice Wielkie Wschód	162,0
23.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Opatkowice-Wschód	85,0
24.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Opatkowice-Zachód	224,0
25.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego zespołu zabytkowego Kazimierza i Stradomia w części dotyczącej obszaru ograniczonego ulicami Świętego Wawrzyńca, Starowiślną, Podgóorską i Gazową	7,1
26.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru w rejonie ul. Witkowskiej	3,1
27.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru położonego przy ul. Borsuczej oznaczonego symbolem ZP	4,0
28.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru w rejonie ul. J. Hallera	2,4
29.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Stojałowskiego	5,7
30.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru Witkowice-Głogowa	2,0
31.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Sidzina – Południe	158,0
32.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „III Kampus UJ – Zachód”	30,4
33.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „III Kampus UJ – Wschód”	132,9
34.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ulic Koletek-Sukiennicza-Dietla	1,2
<b>Łączna powierzchnia</b>		<b>3344,7</b>

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego UMK.

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

**Tabela XI.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dla których nie zostały podjęte prace planistyczne:**

Lp	Nazwa planu	Pow. w ha
1.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Obszaru Krakowskiego Centrum Komunikacyjnego	62,0
2.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa w obszarze przy ul. Petöfiego	8,5
3.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego „Obszaru Tyniecka-Winnicka”	39,0
4.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru w rejonie Wrocławska-Ractawicka-Łokietka	11,6
5.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa dla obszaru w rejonie ul. Armii Krajowej	15,8
6.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Osiedle Cechowa”	62,0
7.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „GPZ-Kurdwanów”	3,3
8.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kurdwanów-Park Osiedlowy”	5,0
9.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Trasy Nowopłaszowskiej jako inwestycji celu publicznego	63,4
10.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego przy ulicy Młaskotów	0,24
11.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Kantora-Ostatnia	22,0
12.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Obszaru Zakrzówka	214,4
13.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Srebrnych Orłów, Wawelskiej i Gen. F. Kleeberga	7,7
14.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w obszarze pomiędzy ul. Białoruską i Nowosądecką	0,5
15.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Sidzina – Północ	194,5
16.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa dla obszaru w rejonie ulicy Sołtysowskiej	5,4
17.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulicy Golikówka	34,0
18.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Odmogile	7,2
19.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego os. Lubocza	243,0
20.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego os. Wadów	510,0
21.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego os. Kościelniki	671,0
22.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego os. Wyciąże	282,0

23. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Parku Technologicznego	129,0
24. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Strefy południowej ograniczonej od północy ulicami: Igołomską, Ujastek i Ptaszyckiego, od wschodu kanałem, od południa rzeką Wisłą, od zachodu rzeką Dłubnią	1105,0
25. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Huty im. T. Sendzimira i terenów bezpośrednio przyległych, ograniczonych od północy granicami osiedli Krzestawice, Lubocza i Wadów, od wschodu kanałem, od południa ulicami: Igołomską, Ujastek i Ptaszyckiego, od zachodu rzeką Dłubnią	960,0
26. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Skotnicka-Działowskiego	123,8
27. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Drożdżowa-Bogucicka	14,0
28. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu zbiornika Bagry w Płaszowie	47,0
29. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru uwalnianego z rezerwy pod przebieg korytarza komunikacyjnego trasy Tramwaju Szybkiego i ścieżki rowerowej na odcinku od ul. Lipskiej do ul. Wielickiej	11,4
30. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru przy ul. Koszykarskiej	1,0
31. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „Batowice-Zachód”	43,2
32. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny – Gadomskiego”	80,6
33. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny – Zachód”	30,2
34. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Trasa Nowohucka jako inwestycja celu publicznego	218,7
35. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru przy ul. Wielickiej	4,4
36. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie Chełmska-Junacka	0,4
<b>Łączna powierzchnia</b>	<b>5231,24</b>

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego UMK.

W „Programie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego” wyznaczono również listy planów:

- priorytetowych („porządkujących” i „aktywizujących”) do podjęcia lub kontynuowania wg procedury wynikającej z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- „ochronnych” do podjęcia,
- proponowanych do korekty granic lub analizy celowości ich kontynuacji,
- proponowanych do odstąpienia

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

Propozycje te zawierają poniższe tabele

<b>Tabela XI.4. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego priorytetowe</b>		
<b>Lp</b>	<b>Nazwa obszaru planu</b>	<b>Powierzchnia w ha</b>
1.	III Kampus UJ – Wschód	139,0
2.	III Kampus UJ – Zachód	32,0
3.	Zakrzówek	223,0
4.	Trasa Nowohucka*	219,0
5.	Nowe Centrum (KCK)	74,0
6.	Czyżyny – Dąbie	206,0
7.	TS Wiśła	28,0
8.	Balice – otoczenie Portu Lotniczego	148,0
9.	Rondo Grunwaldzkie	32,0
10.	SSE i PT – Branice (w zmienionych granicach)	329,0
11.	Zabłocie	154,0
12.	Górka Narodowa	204,0
13.	Bronowice Małe – Obszar Usług	43,0
14.	Bagry	47,0
15.	Collegium Medicum	81,0
16.	Bronowice Wielkie Wschód	170,0
17.	Piastowska-Focha	31,0
18.	Opatkowice-Wschód	85,0
19.	Opatkowice-Zachód	224,0
20.	Barycz-Soboniewice	434,0
21.	Św. Wawrzyńca – Starowiślna – Podgórska – Gazowa	7,1
22.	Osiedle Cechowa	62,0
23.	Kurdwanów – park osiedlowy	5,0
24.	Trasa Nowopłaszowska	63,4
25.	Obszar scaleń – Pylna	86,0
26.	Obszar scaleń – Skotniki	21,0
27.	Pasternik	211,0
28.	Ruczaj – Zaborze – Zalesie	265,0
29.	Sanktuarium Bożego Miłosierdzia	81,0
30.	Krzemionki (w tym Obóz Płaszów 80 ha)	228,0
31.	os. Swoszowice (alt. część terenu górniczego Swoszowice)	491,5
32.	Obszar sportowo-rekreacyjny Nowa Huta	120,0
<b>Łączna powierzchnia</b>		<b>4579,0</b>



**Tabela XI.5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego „ochronne” – do podjęcia**

Lp	Nazwa obszaru planu	Powierzchnia w ha
1.	Wzgórze św. Bronisławy	264,0
2.	Rejon Fortu Skała	185,0
3.	Rejon Bodzów – Kostrze	440,0
4.	Fort „Rajsko”	25,0
5.	Fort „Kosocice”	36,0
6.	Plac Na Groblach	5,0
7.	Bulwary Wisły	159,0
8.	Rejon ul. Grzegórzeckiej	36,0
9.	Dębnyki	56,0
<b>Łączna powierzchnia</b>		<b>1206,0</b>

**Tabela XI.6. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego proponowane do korekty granic lub analizy celowości ich kontynuacji**

Lp	Nazwa obszaru planu	powierzchnia w ha
1	Batowice Zachód	43,2
2	Sidzina Południe	158,0
3	Sidzina Północ	194,5
4	os. Lubocza	243,0
5	os. Wadów	510,0
6	os. Kościelniki	671,0
7	os. Wyciąże	282,0
8	HTS (alt. C.A. HTS – 303 ha)	960,0
9	Strefa południowa (Ujastek -Igołomska – Ptaszyckiego – Wisła -Dłubnia)	1105,0
<b>Łączna powierzchnia</b>		<b>4166,7</b>

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

Tabela XI.7. Miejsowe plany zagospodarowania przestrzennego proponowane do odstąpienia

Lp	Nazwa obszaru planu	powierzchnia w ha
1.	Opatkowice – Sidzina	235,0
2.	GPZ Kurdwanów	3,3
3.	Przegorzały	159,0
4.	Tyniecka – Praska	86,0
5.	Dąbrowskiej – Medweckiego – Bieńczycka- Jana Pawła II	5,9
6.	KS Nadwiślan	1,7
7.	Benedyktowicza	20,8
8.	Wodociągowa	28,0
9.	Petőfięgo	8,5
10.	Borsucza	4,0
11.	Tyniecka – Winnicka	39,0
12.	Wrocławska – Racławicka – Łokietka	11,6
13.	Armii Krajowej	15,8
14.	Młaskotów	0,24
15.	Kantora – Ostatnia	22,0
16.	Srebrnych Orłów – Wawelska – Kleeberga	7,7
17.	Białoruska – Nowosądecka	0,5
18.	Sołtysowska	5,4
19.	Golikówka	34,0
20.	Odmogile	7,2
21.	Skotnicka – Działowskiego	123,8
22.	Drożdżowa – Bogucicka	14,0
23.	Tramwaj Szybki – odcinek: Lipska – Wielicka	11,4
24.	Koszykarska	1,0
25.	Koletek-Sukiennicza-Dietla	1,2
26.	Wielicka	4,4
27.	Chełmska, Junacka	0,4
<b>Łączna powierzchnia</b>		<b>851,84</b>

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego UMK.

W 2003 r. rozpoczęto prace przy analizach (zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) dla następujących planów:

→ plany „**aktywizujące**”:

- Bonarka
- Branice
- Zabłocie
- Balice – Port Lotniczy
- TS. „Wisła”

→ plany „**porządkujące**”

- Górka Narodowa Wschód
- Górka Narodowa Zachód
- Obszar scaleń Pyłna
- Obszar scaleń Skotniki

→ plany „**ochronne**”

- Wzgórze św. Bronisławy
- Rejon Fortu Skała

Rok 2002 był ostatnim, w którym obowiązywał Miejskowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, jako podstawowy dokument planistyczny, w oparciu o który wydawano decyzje budowlane.

Z dniem 11 lipca 2003 r. zaczęła obowiązywać ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która reguluje tryb wydawania decyzji budowlanych. Ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, natomiast w przypadku jego braku, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wydanej na podstawie przepisów odrębnych.

Ustawa przewiduje dwie kategorie zagospodarowania, w zależności od charakteru inwestycji:

- *Lokalizację inwestycji celu publicznego, którą ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (ULI),*
- *Pozostałe inwestycje, dla których sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy (WZ).*

**Tabela XI.8. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w latach 2000–2003**

Rodzaj inwestycji	Ilość wydanych decyzji			
	2000	2001	2002	2003
budynki jednorodzinne	614	426	583	224
budynki wielorodzinne	196	61	104	81
obiekty usług publicznych	95	47	54	102
obiekty usług komercyjnych	224	188	230	37
obiekty przemysłowe	45	12	36	3
garaże	151	101	113	33
parkingi	59	27	47	26
sieci uzbrojenia i przyłącza	627	216	452	135
inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, itp.)	417	869	706	427
<b>Łącznie</b>	<b>2428</b>	<b>1947</b>	<b>2224</b>	<b>1086</b>

Źródło: Wydział Architektury i Urbanistyki UMK

**Tabela XI.9. Decyzje o pozwoleniu na budowę wydane w latach 2000–2003**

Rodzaj inwestycji	Ilość wydanych decyzji			
	2000	2001	2002	2003
budynki jednorodzinne	429	462	468	172
budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	114	87	231	41
obiekty usług publicznych	40	62	58	22
obiekty usług komercyjnych	76	163	170	57
obiekty przemysłowe	15	16	47	10
garaże	56	60	90	37
parkingi	21	25	28	52
sieci uzbrojenia i przyłącza	2365	1368	1962	731
inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, wewnętrzne instalacje gazowe itp.)	936	1466	1300	795
<b>Łącznie</b>	<b>4052</b>	<b>3709</b>	<b>4354</b>	<b>1917</b>

Źródło: Wydział Architektury i Urbanistyki UMK

Tabela XI.10. Struktura zgłoszeń użytkowania i odbiorów obiektów w 2003 r.

Rodzaj obiektu	ilość
budynki jednorodzinne	141
budynki wielorodzinne	5
pozostałe	34
<b>Łącznie</b>	<b>180</b>

Źródło: Wydział Architektury i Urbanistyki UMK

## 2 Marketing Miasta

Promocja Krakowa realizowana jest w oparciu o system komunikacji marketingowej, obejmujący ogół skoordynowanych działań z zakresu marketingu terytorialnego. Uwzględnia ona szereg dokumentów o charakterze strategicznym, na których opiera się całokształt przedsięwzięć miasta w okresie średnio i długoterminowym. Władze lokalne występują tu w roli głównego podmiotu przygotowującego, organizującego, realizującego, koordynującego i kontrolującego całość przedsięwzięć marketingowych dotyczących Krakowa.

W roku 2003 Miasto realizowało przedsięwzięcia w zakresie promocji i kreacji wizerunku Miasta, promocji turystycznej i współpracy z Unią Europejską. Przedmiotem działań było: opracowanie koncepcji przedsięwzięć promocyjnych Miasta w planach rocznych i wieloletnich, realizacja, kreowanie i promocja wizerunku Miasta, podejmowanie działań związanych z prowadzeniem i analizą badań niezbędnych do oceny skuteczności promocji Miasta i kreacji jego wizerunku, gromadzenie i analiza danych dotyczących zasobów Miasta w aspekcie rozwoju turystyki, monitoring badań marketingowych dotyczących ruchu turystycznego, współpraca z przedstawicielami samorządów, branży turystycznej, POT, PART, PAI i IZ.

25 stycznia 2003 r. pod auspicjami Urzędu Miasta Krakowa, Stowarzyszenia „Reklama dla Polski” i „Gazety Wyborczej” odbyła się w Krakowie „Sesja Dyrektorów Kreatywnych”. Jej celem było zaproszenie specjalistów z zakresu strategii zarządzania marką, marketingu, reklamy i kreowania wizerunku do oceny dotychczasowych działań promocyjnych miasta oraz sformułowania postulatów dotyczących przyszłości. W wyniku sesji określono postulaty dotyczące dalszych działań promocyjnych Krakowa.

Przyjęto kierunek nowego sposobu myślenia o promocji Krakowa. Podobnie jak stało się to w przypadku założeń promocji Polski postanowiono przygotować, opartą o fachowe założenia, strategię promocji miasta – Strategię Promocji Krakowa (SPK). Została ona opracowana pod koniec 2003 roku.

Kraków nie dysponował dotychczas dokumentem o charakterze strategicznym, który precyzowałby strategiczne cele promocji miasta i sposoby realizacji tych celów. Podejmowane działania miały charakter bieżący. Z tego powodu – mimo niewątpliwych atutów miasta na tle Polski i Europy oraz rozmachu podejmowanych do tej pory działań – nie udało się wykreować wizerunku miasta, który odróżniałby go od bezpośrednich konkurentów: innych polskich i europejskich miast. Rok 2003 był rokiem analiz i przygotowań do opracowania Strategii Promocji Krakowa.

### 2 1 | Promocja wizerunku miasta

Działania w zakresie kreacji wizerunku Miasta były realizowane zgodnie z założeniami planu budżetowego na rok 2003. W ramach tego zadania realizowano przedsięwzięcia o charakterze promocyjnym, kreujące wizerunek Miasta jako ośrodka myśli i sztuki, centrum naukowego, akademickiego i sportowego oraz miasta prorozwojowego o wybitnych walorach kultury materialnej, właściwych dla ośrodka kultury europejskiej. Kreowany był również wizerunek Miasta jako miejsca, w którym warunki życia dla mieszkańców są wyjątkowo korzystne, a jednym z najważniejszych zadań jest ich stała poprawa.

Ważnym przedsięwzięciem było również stworzenie szerokiej gamy wydawnictw adresowanych do różnych odbiorców.

Działania z zakresu promocji wizerunku Miasta skupiały się na:

- opracowaniu ekspertyz, opinii, programów dotyczących promocji Miasta,
- działaniach na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku Miasta
- organizacji imprez promocyjnych,
- promocji imprez sportowych,
- współorganizacji przedsięwzięć promocyjnych i promocji Miasta w czasie tych przedsięwzięć,
- zakupie, wykonaniu i dystrybucji materiałów promocyjnych Miasta (gadżetów i wydawnictw),
- wpisach promocyjnych.

#### **Opracowanie ekspertyz, opinii, programów dotyczących promocji Miasta**

##### → Sesja kreatywna

Przywołana już sesja „Sesja Dyrektorów Kreatywnych” zaowocowała powstaniem istotnego dokumentu – Strategii Promocji Krakowa (SPK) na lata 2004–2006.

##### → Badania opinii publicznej

W lutym 2003 roku wykonano badania wizerunku i pozycji Krakowa w Polsce (TNS OBOP, luty 2003). Badania wykazały, iż Kraków jest zdecydowanym liderem w rankingu miast, które zdaniem Polaków są tak atrakcyjne, że mogą stanowić wizytówkę Polski za granicą (44% wskazań, druga w kolejności Warszawa – 23%).

#### **Działania na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku Miasta**

Przeprowadzono kampanię wizerunkową Krakowa wśród mieszkańców Warszawy, mającą na celu zwiększenie turystyki weekendowej w Krakowie. W jej ramach zamieszczono reklamy w: „Gazecie Wyborczej”, „Wprost”, „Przekroju”, „Kalejdoskopie”, „Warsaw Voice”, umieszczono reklamę o pow. ok. 200 m<sup>2</sup> na Galerii Centrum w Warszawie, wydrukowano bilet reklamowy – „czerwoną kartkę”, podjęto współpracę marketingową z PKP Intercity Sp. z o.o. w wyniku czego w pociągach dystrybuowano dodatek „Weekend w Krakowie”,

#### **Organizacja imprez promocyjnych**

Jednym z głównych efektów, które można uzyskać poprzez organizowanie i udział Miasta w wielu imprezach kulturalnych i sportowych jest wykreowanie pozytywnego wizerunku miasta oraz postrzeganie Krakowa jako miasta będącego inicjatorem niezwykle ważnych przedsięwzięć.

##### → Święto Miasta Krakowa

5 czerwca 2004 r. przypada kolejna rocznica nadania Krakowowi Aktu Lokacyjnego. Z tej okazji co roku organizowane są uroczystości Święta Miasta Krakowa. Obchodom towarzyszyło szereg przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych takich jak: koncert orkiestry wiedeńskiej „Wiener Opernballorchester”, zespołu Dominiki Kurdział, obchody 130-lecia krakowskiej Zawodowej Straży Pożarnej, Wielka Parada Smoków, Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Folklorystycznych „Krakowiak 2003” oraz wystawy fotografii: „Jeden dzień z życia miasta”, „Twarze Gierałtowskiego”.

##### → Dni Otwarte Magistratu

Dni Otwarte Magistratu organizowane są corocznie od 2001 roku. Celem realizacji tego projektu jest: zaprezentowanie mieszkańcom Krakowa najważniejszych zadań oraz programów realizowanych przez Miasto, zaproszenie do dialogu i dyskusji nad nurtującymi ich problemami, integrowanie społeczności krakowskiej oraz poprawa wizerunku urzędu jako instytucji. Podczas trzeciej edycji zostały przedstawione następujące bloki tematyczne: inwestycje miejskie, profilaktyka zdrowia, ekologia i ochrona środowiska, niepełnosprawni w jednoczącej się Europie, prezentacja Rady Miasta Krakowa i Dzielnic oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa.

##### → Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa

Od 2000 r. Kraków (jako pełnoprawny członek Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa), organizuje w dniu 8 września Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa. Obchodzony corocznie przez miasta członkowskie Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa poświęcony jest prezentacji osiągnięć konserwatorskich oraz popularyzacji idei ochrony zabytków. Tegoroczne obchody poświęcone były stosunkowo mało znanemu, ale uważanemu za jeden z najcenniejszych zabytków Krakowa, Zespołowi Klasztornemu oo. Augustianów.

### **Promocja miasta podczas imprez sportowych**

Kraków promowany był również jako centrum polskiego sportu poprzez organizowane tu imprezy sportowe. Najważniejsze z nich to:

→ **Cracovia Maraton**

Największy wpływ na rozwój sportu masowego miało powstanie biegu maratońskiego Cracovia Maraton dobywającego się pod hasłem „Z historią w tle”. W roku 2003 odbyła się jego druga edycja i wśród uczestników spotkała się z bardzo dobrą oceną. Bieg na dystansie 42 km 195 m po malowniczej trasie wśród zabytków Miasta Krakowa stał się jednym z najpopularniejszych biegów w Polsce i liczącą się imprezą w sportowej Europie.

→ **Międzynarodowe Regaty Kajakowe o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa**

Oficjalna premiera nowego obiektu sportowego w Krakowie oraz zawody spotkały się z ogromnym zainteresowaniem w środowisku sportowym oraz z niezwykle przychylnym odbiorem społecznym. Międzynarodowe Regaty Kajakowe o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa przyczyniły się do promowania Miasta i krakowskiego toru wśród zaproszonych gości, zawodników i mieszkańców.

→ **Mityng „Na Rynek Marsz”**

Międzynarodowy Mityng „Na Rynek Marsz” wpisał się pozytywnie w kalendarz imprez sportowo-rekreacyjnych organizowanych w naszym mieście, zyskując sobie uznaną markę zarówno wśród zawodników, kręgów sportowych jak i mieszkańców, którzy licznie uczestniczą w zawodach. Co roku w chodzie sportowym udział biorą czołowi chodziarze świata, młodzi zawodnicy zaczynający uprawiać sport i liczna grupa amatorów. Impreza promuje Kraków w kraju i zagranicą jako miasto propagujące rekreację i sport na poziomie amatorskim i wyczynowym a obserwatorzy Europejskiej i Światowej Federacji Stowarzyszeń Lekkoatletycznych wydają o niej bardzo pochlebne opinie.

### **Współorganizacja przedsięwzięć promocyjnych i promocja Miasta w czasie tych przedsięwzięć**

Jednym z elementów kreowania wizerunku Krakowa jest udział w organizacji imprez o odpowiedniej randze, co zwraca uwagę mieszkańców i turystów na ten aspekt działalności promocyjnej Miasta. Wspierane były imprezy nowe i tradycyjne, istotne z punktu widzenia kreowania wizerunku Krakowa jako miasta, w którym dobrze się żyje, jednocześnie przyczyniające się do zwiększenia ruchu turystycznego w Krakowie. Wydział również reagował na powstające na bieżąco inicjatywy zewnętrzne promujące wizerunek Miasta, których nie można było przewidzieć na etapie tworzenia budżetu.

### **Zakup, wykonanie i dystrybucja materiałów promocyjnych Miasta**

W ramach tego zadania wydano:

- ulotki: „Przewodnik po Krakowie”, „Krakowskie klejnoty ludowe”, o Krakowskim Szwadronie Ułanów, z okazji 60. rocznicy likwidacji Getta Krakowskiego,
- folder „21 powodów, dla których warto odwiedzić Kraków” (również w wersji włoskiej),
- plakat dla wystawy „Ziemia z Nieba”,
- 15-minutowy film promocyjny, radiową reklamę dźwiękową Miasta,
- gadżety promocyjne związane z Krakowem.

Ponadto współpracowano przy wydaniu przewodnika „Śladami Młodej Polski. Secesja w Krakowie i okolicach”,

### **Wpisy promocyjne**

Najważniejszym przedsięwzięciem realizowanym w ramach zamieszczania wpisów i reklam w prasie było przygotowanie dodatku letniego do „Rzeczypospolitej”. Publikacja zawierająca szczegółową ofertę turystyczno-kulturalną miasta została opublikowana w edycjach lipcowej i sierpniowej, w nakładzie 100 tys. egzemplarzy i była dystrybuowana na terenie Warszawy, Śląska i Krakowa. Ponadto zamieszczono reklamę w warszawskim dodatku „Gazety Wyborczej” Co jest grane w Krakowie oraz informację w „Gazecie Wyborczej” z okazji 60. rocznicy likwidacji Getta Krakowskiego.

**Wydawnictwa promocyjne**

W 2003 zrealizowano następujące projekty związane z turystyczną promocją Krakowa:

## 1. Wydano:

- ulotki w wersji polskiej i angielskiej: „Śpij tanio w Krakowie”, „Ścieżkami Jana Pawła II”, „Krakowski Szlak Świętych”, „Kraków – miastem magicznych możliwości”,
- prezentacje multimedialne na płytach CD: „Szopka Krakowska”,
- katalog o obiektach konferencyjnych w wersji polsko-angielskiej
- mapy w wersji polskiej i angielskiej: *komunikacyjna* (dot. stref parkowania z opisem komunikacji miejskiej), *centrum* (z informacją o parkingach i punktach IT), *Kazimierza, centrum* – z trasami turystycznymi, *Atrakcje Kazimierza, Lasek Wolski* – trasy turystyczne, z zabytkami UNESCO do folderu „Weekend w Krakowie”,
- folder „Muzea” (5 wersji językowych),
- folder „Polska-Kraków” przy współpracy z Polską Organizacją Turystyczną
- opracowanie nt. promocji produktu turystycznego „Dawna Twierdza Kraków”,

## 2. Przygotowano merytorycznie wydawnictwa:

- folder „Kraków” wydany we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną w siedmiu wersjach językowych,
- broszura „Dwa dni w Krakowie” (w siedmiu wersjach językowych),
- informator turystyczny (w siedmiu wersjach językowych),
- scenariusz przewodnika po Krakowie adresowanego do dzieci w wieku 7–11 lat.

**Prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej**

Miasto prowadziło w 2003 r. następujące punkty informacyjne:

- Punkt Informacji o Mieście przy ul. Szpitalnej 25 (od maja do września z wydłużonymi godzinami pracy), który został wyposażony m.in. w elektroniczny rozkład jazdy PKP i plansze nt. usług przewoźniczych,
- Punkt Informacji Turystycznej w Porcie Lotniczym w Balicach (w okresie od 1.06 do 30.09) we współpracy z Portem,
- punkt informacji w zabytkowym omnibusie na Płycie Rynku Głównego oraz na Kazimierzu przy ul. Józefa 7 – w ramach „letniej akcji informacyjnej” (lipiec – sierpień) wspólnie z Biurem Festiwalowym Kraków 2000 (od XII punkt czynny w piątki, soboty i niedziele).

**Udział w targach turystycznych**

W 2003 r. Miasto wzięło udział w następujących imprezach targowych:

- w siedmiu międzynarodowych targach turystycznych za granicą: „WEEKEND 2003” w Grazu (10–12.01.), BIT w Mediolanie (15–18.02.), Światowy Salon Turystyczny w Paryżu (6–9.03.), ITB 2003 w Berlinie (7–11.03.), „MITT 2003” w Moskwie (25–30.03.), „TUR 2003” w Göteborgu (19–24.03.), „World Travel Market 2003” w Londynie (10–13.11.),
- dwu międzynarodowych targach w kraju: TOUR SALON w Poznaniu (22–25.10.), XIII Krakowski Salon Turystyczny „Małopolska zaprasza” (11–13.04.).

Za granicą stoisko krakowskie wchodziło na ogół w skład stoiska narodowego organizowanego wspólnie z Polskimi Ośrodkami Informacji Turystycznej (POIT) lub z Polską Organizacją Turystyczną (POT). Poza samym stoiskiem najczęściej organizowano występy artystyczne o charakterze promocyjnym prezentowane na targowej estradzie.

**Organizacja konferencji turystycznych**

Miasto zorganizowało w 2003 szereg imprez o charakterze konferencji poświęconych turystyce, m.in.:

- cykl trzech spotkań (Forum Turystyki) Pełnomocnika Prezydenta Krakowa ds. Turystyki z przedstawicielami branży turystycznej Krakowa, w tym:
  - z przedstawicielami biur podróży, inwestorów i dziennikarzy z Włoch,
  - z przedstawicielami Stowarzyszenia Przewodników Turystycznych z Leuven,
  - z grupą przewodników z Norymbergii
- z przedstawicielami firm związanymi z uruchomieniem „tanich linii lotniczych” w Krakowie
- spotkanie dla uczestników kongresu SNET – Krajowej Izby Autokarzystów Francuskich,

- imprezę „Zasłużeni dla Turystyki” – z wręczeniem nagrody Prezydentowi Miasta Krakowa podczas spotkania z przedstawicielami Europejskiej Federacji Rady Turystycznej z Włoch,
- seminarium dla Straży Miejskiej w zakresie udzielania informacji turystycznej,
- z grupą przedstawicieli rosyjskich środowisk biznesowych biorących udział w konferencji pt. „Możliwości inwestowania w Polsce – propozycja dla partnerów rosyjskich”,
- z grupą aplikantów prawa z Hamburga.

### **Wpisy do katalogów, informatorów i folderów o charakterze turystycznym**

W 2003 r. dokonano wpisów do katalogów targowych dystrybuowanych podczas targów w związku z udziałem Miasta w:

- 10. Międzynarodowych Targach Turystyki i Wypoczynku „MITT 2003” w Moskwie (reklama w czasopiśmie „Wiadomości Turystyczne”),
- Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB 2003 w Berlinie,
- XIII Krakowskim Salonie Turystycznym w Krakowie „Małopolska zaprasza” (reklama w gazecie promocyjnej „Małopolska zaprasza”),
- Międzynarodowym Salonie Turystycznym TOUR SALON 2003 w Poznaniu.

Ponadto wykonano:

- wpis promocyjny w folderze dot. Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach,
- zamieszczenie w dodatku do „Gazety Krakowskiej” artykułu promocyjnego nt. Szlaków Turystycznych na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej (Podgórkę Tynieckie, fragment Wału Tenczyńskiego),

### **Przedsięwzięcia promocji turystycznej (wspólna organizacja imprez o charakterze promocji turystycznej)**

- udział w organizacji imprezy promocyjnej w Londynie pt. „Piknik Krakowa i Małopolski w Londynie” w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej – ukazanie walorów turystycznych i kulturalnych miasta, m.in. organizacja występów artystycznych, obsługa stoiska Miasta Krakowa, zaprezentowanie oferty gastronomicznej, animacje dla publiczności, przygotowanie prezentacji multimedialnej,
- organizacja imprezy plenerowej w Mediolanie z udziałem przedstawicieli krakowskiej branży turystycznej,
- prezentacja Miasta Krakowa podczas „Dnia Europejskiego” w Innsbrucku,
- prezentacja efektów działań wynikających z dwudziestopięcioletniej obecności Krakowa na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO podczas spotkania przedstawicieli polskich miast i miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO w Toruniu,
- udział w pracach komisji konkursowej na wyłonienie najlepszego biura podróży w roku 2002, ufundowanie powierzchni wystawienniczej na targach turystycznych w Poznaniu dla laureata konkursu „Odys 2002”,
- udostępnienie do zwiedzania Wieży Hejnałowej Kościoła Mariackiego w okresie od maja do sierpnia. Oferta spotyka się z dużym zainteresowaniem turystów krajowych i zagranicznych oraz mieszkańców,
- organizacja zwiedzania Cmentarza Rakowickiego dla młodzieży w ramach obchodów 200-lecia cmentarza,
- wykonanie skanowania inwentaryzacji Bazyliki Mariackiej dla „Parku Mini Europa” w Brukseli
- prowadzenie konsultacji ze specjalistami i przedstawicielami grup opiniotwórczych w związku z realizacją „Strategii Promocji Krakowa w latach 2004–2006”,
- wykonanie projektu ruchomej „Szopki krakowskiej” z przeznaczeniem do prezentacji plenerowych,
- wysyłka materiałów promocyjnych do Polskich Ośrodków Informacji Turystycznej za granicą oraz zagranicznych przedstawicielstw RP.

### **Wykonanie badań rynku turystycznego**

- współudział w opracowaniu metodologii prowadzenia badań turystycznych oraz monitoringu ruchu turystycznego dla prowadzenia takich badań.

### **Prowadzenie i aktualizacja pozahotelowej bazy noclegowej**

- prowadzenie i bieżąca aktualizacja wykazu obiektów noclegowych w Krakowie, w tzw. pozahotelowej bazie noclegowej, zgodnie z ustawą o usługach turystycznych.



### **Organizacja study tour dla dziennikarzy i grup opiniotwórczych, m.in.:**

- organizacja pobytu dla grupy dziennikarzy:
  - z Węgier, realizujących reportaże o atrakcjach Krakowa, m.in. o szopkach krakowskich,
  - z Danii, z redakcji gazety „Week-end Avis”,
  - z Austrii, Belgii i Wielkiej Brytanii, opracowujących materiał informacyjny nt. pól golfowych w Polsce, m.in. Paczółkowice k. Krakowa,
  - belgijskich i luksemburskich,
  - ekipy telewizji irlandzkiej, realizującej program o Krakowie z cyklu „No Frontiers”,
  - z Brazylii,
  - telewizji hiszpańskiej, rekomendowanej przez POIT w Madrycie, realizującej reportaże o Krakowie,
  - z Francji, z następujących mediów: miesięcznika kobiecego „Atmospheres”, rozgłośni radiowej audycja „Kraków Krzysztofa Pendereckiego”, ekipy telewizji francuskiej, dziennika „Liberation”, dziennika regionalnego „NORD-ECLAIR”, z dodatku o charakterze kulturalno-informacyjnym do czasopisma „Les Echos Serie Limitem”, tygodnika kobiecego „Maxi”, I programu TV Francuskiej, realizujących reportaże nt. tradycji związanych ze Świętami Bożego Narodzenia, emitowany w dzienniku tv.
  - z Włoch, ze znanego dziennika „Panorama Travel”, współpracującego ze znanymi miesięcznikami turystycznymi, a także rekomendowanego przez POIT w Rzymie, przygotowującego tekst promocyjny o Krakowie,
- organizacja pobytu przedstawicieli węgierskich biur turystycznych i przedstawicieli branży turystycznej z Brazylii,
- organizacja spotkania z przedstawicielami amerykańskiego tour operatora Colette Vacations, planującymi kongres Organizacji w Krakowie (12.10.03).

### **System oznakowania obiektów krajoznawczych realizowano poprzez:**

- prace związane z konserwacją i renowacją elementów oznakowania miasta,
- rozszerzenie trasy turystycznej o nazwie „Ścieżkami Jana Pawła II” o sześć nowych miejsc – umieszczenie tablic informacyjnych m.in. na Bazylice Mariackiej i Collegium Novum,
- kontynuację zagadnienia związanego z oznakowaniem i utrzymaniem turystycznym szlaku „Dawnej Twierdzy Kraków” – zaangażowanie Straży Miejskiej w dokonywanie rutynowych patroli w rejonach wybranych fortów w związku z dewastacją istniejącego oznakowania – odnowienie i konserwacja tegoż szlaku turystycznego,
- wykonanie i montaż:
  - tablicy informacyjnej na pl. Bohaterów Getta,
  - oznakowania drogowego atrakcji turystycznych i miejsc martyrologii (znaki drogowe typu „E”) w rejonie Zwierzyńca, Salwatora i Woli Justowskiej,
  - słupów z kierunkowskazami – do punktu informacji turystycznej na ul. Józefa 7 i w rejonie Salwatora,
  - 12 stalowych tablic informacyjnych (ryngrafów) z tekstami w jęz. polskim i angielskim na obiektach zabytkowych,
  - plansz samoprzylepnych przeznaczonych do umieszczenia na tablicach na oznakowanie „Historycznej Trasy Podgórskiej”,
  - 8 gablot na wiatach przystankowych w obrębie Starego Miasta przeznaczonych na zamieszczenie planu centrum Krakowa i Kazimierza,
  - 103 sztuk znaków drogowych E 22a przy 48 skrzyżowaniach w Krakowie i 22 sztuk znaków typu E przy 11 najważniejszych trasach wlotowych do Krakowa, z oznaczeniem dojazdów do atrakcji turystycznych oraz tablice z napisem „Witamy” lub „Do zobaczenia” w języku polskim i angielskim – w ramach realizacji programu IDENTUR – systemu identyfikacji atrakcji turystycznych w Krakowie. Pozyskanie grantu na ten cel z budżetu państwa na podstawie Kontraktu Wojewódzkiego w wysokości 50% całości kosztów,
  - plansz informacyjnych kierujących do punktu informacji turystycznej i umieszczenie ich na terenie dworca PKP,
  - oznakowania informującego o możliwości korzystania na Rynku Głównym i na ul. Szerokiej z dostępu do bezpłatnego Internetu.

### **Inne działania:**

- opracowanie projektów do Programu Operacyjnego Rozwoju Województwa Małopolskiego
  - „Międzynarodowa Kampania Krakowa”, „Sieć Informacji Miejskiej”, „Promocja marki Kazimierz”, „Sieć punktów widokowych wokół Krakowa”, „Program Promocji dawnej Twierdzy Kraków”.

### 2 | 3 | Promocja gospodarcza

Działalność Miasta w zakresie promocji gospodarczej w 2003 r. obejmowała przede wszystkim:

#### **Wydawnictwa promocyjne: wykonanie folderów, informatorów, ulotek, broszur o charakterze gospodarczym**

- współwydawanie kwartalnika Małopolski Rynek Inwestycyjny,
- „Krakowski Rynek Nieruchomości 2003”,
- broszury o tematyce gospodarczej w języku włoskim i angielskim,
- sześciomodułowe wydawnictwo dla inwestorów i przedsiębiorców „Kraków miasto przyszłości. Informator inwestycyjny”, w tym:
  - Twoja firma,
  - Twoja inwestycja,
  - Miejsce dla Twoich inwestycji,
  - Ważne adresy i telefony,
  - Miasto w statystyce,
  - Portret gospodarczy,
- broszura „Firma to ja” + płyta CD dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- opracowanie i publikacja ofert inwestycyjnych.

#### **System multimedialny w tym: aktualizacja prezentacji miasta**

- e – mailing promujący walory inwestycyjne Krakowa (wrzesień/październik – powiązane z udziałem w targach ExpoReal w Monachium),
- prowadzenie modułu „gospodarka” na stronach miejskiej prezentacji internetowej Magiczny Kraków.

#### **Targi, wystawy, prezentacje**

- Nepix w Kopenhadze w dniach 21–23 maja 2003 r.,
- Expo Real w Monachium (4–6 października 2003 r.),
- konferencja Krakowskiego Towarzystwa Przemysłowego na temat wizji rozwoju Krakowa,
- Obsługa delegacji inwestorów krajowych i zagranicznych,
- Tydzień Krakowa w Mediolanie – organizacja 4 konferencji o tematyce gospodarczej i społecznej.

#### **Współorganizowanie konferencji o tematyce gospodarczej**

- konferencja „Kraków – polska marka narodowa” współorganizowana z Izbą Przemysłowo – Handlową w Krakowie w grudniu 2003 r.,
- konferencja „Parki Technologiczne” nt. metod rozwoju przemysłu high-tech odbywająca się w ramach Dni Wiednia w Krakowie.

#### **Wpisy do katalogów, informatorów targowych**

- reklama gospodarcza i artykuły sponsorowane m.in. w Warsaw Voice, Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Handelsblatt.

### 3 | Stan i tendencje gospodarki Miasta

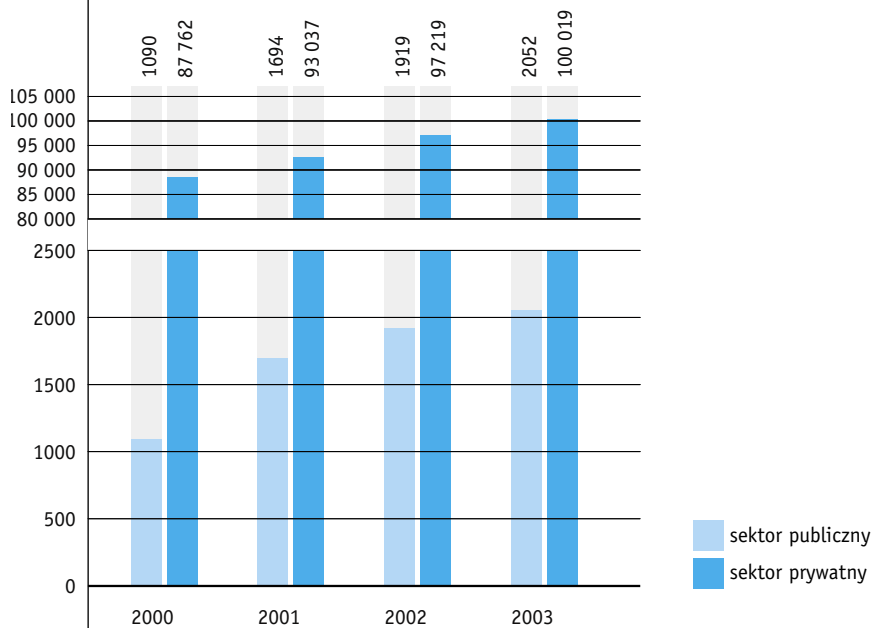
#### 3 | 1 | Podmioty gospodarcze

Rok 2003 przyniósł dalszy wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON – na dzień 31.12 ich liczba wyniosła 102 071 jednostek i względem roku poprzedniego wzrosła o ok. 5%. Zdecydowana większość – 98% – to podmioty sektora prywatnego. Pod względem liczby zatrudnionych osób dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 osób.

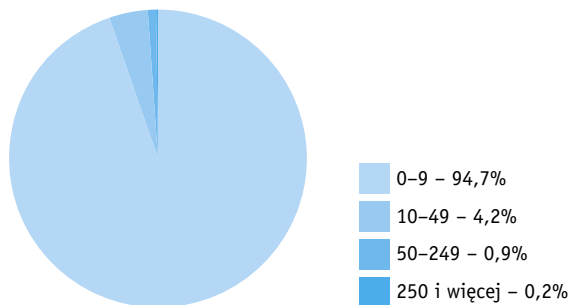
W gospodarce Krakowa od kilku lat systematycznie wzrasta udział „czystych” branż. Dominujące pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów sekcje PKD to: handel i naprawy (31%) oraz obsługa nieruchomości i firm, nauka (21%). Jest to tendencja charakterystyczna dla krajów wysoko rozwiniętych gospodarczo.

Z roku na rok wzrasta udział kapitału zagranicznego wśród krakowskich podmiotów. Wśród 500 największych polskich przedsiębiorstw, które w 2003 r. osiągnęły przychody powyżej 200 mln zł znalazło się 19 firm mających siedzibę w Krakowie.

**Wykres XI.1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2000–2003 wg sektorów własności**



**Wykres XI.2. Struktura podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2003 r. pod względem liczby zatrudnionych osób**



**Tabela XI.5. Liczba spółek prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego**

	liczba podmiotów
1997	1135
1998	1255
1999	1400
2000	1476
2001	1514
2002	1550
2003	1609

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

**Tabela XI.6. Największe przedsiębiorstwa krakowskie w 2003 r.**  
(Na podstawie rankingu przeprowadzonego przez czasopism o *Polityka*)

pozycja w rankingu	nazwa firmy	Przychody ogółem w mln zł	Zysk brutto w mln zł	Zysk netto w mln zł	zatrudnienie osoby
16	BP Polska Sp. z o.o.	4749,7	-20,6	51,6	343
18	Grupa Tesco (supermarkety Tesco i Savia)*	4500,0	b.d.	b.d.	1600
20	Philip Morris Polska S.A.	4382,2	54,9	64,4	2018
57	Tele – Fonika Kable S.A.	2011,1	-	-	3230
98	Slovnaft Polska S.A.	1420,8	-8,0	-8,0	43
101	Zakład Energetyczny Kraków S.A.	1405,1	41,3	25,5	2383
158	Grupa Kapitałowa Can Pack S.A. (Can Pack S.A., Pol-Am-Pack S.A.)	928,9	105,4	73,8	1630
196	Grupa Kapitałowa Valeo (Valeo Autosystemy, Sylea Poland, Valeo Service Eastern Europe)	805,4	-	-	2047
279	Grupa Polska Stal Sp. z o.o.	527,9	1,7	1,2	12
321	Orlen-Oil Sp. z o.o.	442,1	9,7	6,0	208
327	Elektrociepłownia Kraków S.A.	421,7	70,9	49,8	661
344	Mix Electronics S.A.	398,5	4,5	3,3	535
372	Sambud-2 Sp. z o.o.	363,6	11,5	8,6	96
373	Action 2 Sp. z o.o.	363,4	10,4	7,6	117
386	Linde Gaz Polska Sp. z o.o.	343,5	37,5	24,4	714
406	Pliva Kraków Zakłady Farmaceutyczne S.A.	329,5	-	-	1000
422	Garmond Press S.A.	315,2	-	-	377
485	Grupa FH KrakChemia (KrakChemia, KrakChemia Hurt)	264,1	7,3	5,6	552
487	Grupa Kapitałowa ComArch (ComArch, Interia.pl S.A.)	262,1	12,1	9,3	1069

Źródło: Polityka nr 18/2004

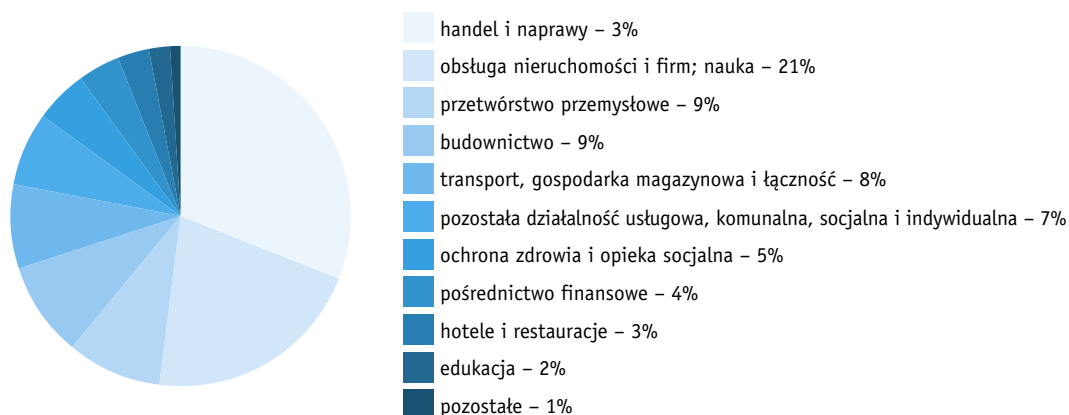
\*dotyczy placówek handlowych na terenie całego kraju, dane szacunkowe

**Tabela XI.7. Liczba podmiotów gospodarki Krakowa wg wybranych sekcji PKD w 2003 r.**

Sekcje PKD	liczba podmiotów
ogółem	102071
handel i naprawy	31813
obsługa nieruchomości i firm	21474
przetwórstwo przemysłowe	9430
budownictwo	8987
transport, gospodarka magazynowa i łączność	8629
pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	6905
ochrona zdrowia i opieka socjalna	4899
pośrednictwo finansowe	3982
hotele i restauracje	3067
edukacja	2292
pozostałe	593

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

**Wykres XI.3. Struktura podmiotów gospodarki Krakowa wg sekcji PKD w 2003 r.**



**Tabela XI.8. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2003 r. wg wybranych form organizacyjno-prawnych**

Forma prawna podmiotu	2003	
	Liczba podmiotów	Struktura %
ogółem	102071	100%
spółdzielnie	412	0,4%
przedsiębiorstwa państwowe	47	0,1%
spółki handlowe, w tym:	8878	8,7%
z o.o.	7519	
akcyjne	434	

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

**Tabela XI.9. Spółki handlowe wg rodzaju kapitału w 2003 r.**

	Liczba podmiotów
ogółem*	8878
skarb państwa	78
państwowe osoby prawne	206
samorząd terytorialny	33
prywatny krajowy	8135
zagraniczny	1609

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

\*dane z poszczególnych rodzajów kapitału nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż ujmują spółki wg występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego

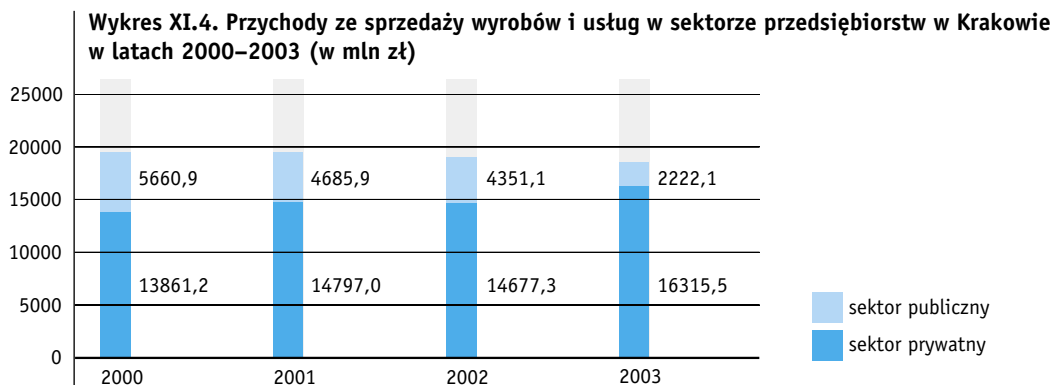
### 3

## 2 | Wielkość sprzedaży w jednostkach sektora przedsiębiorstw

W 2003 r. nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wśród podmiotów sektora prywatnego, a jego udział wyniósł aż 88%. Sektor publiczny odnotował w tym zakresie znaczny spadek o niemal połowę.

Znaczniejszy wzrost przychodów odnotowano w sekcjach: Transport, gospodarka magazynowa i łączność oraz Obsługa nieruchomości i firm.

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta



**Tabela XI.10. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskane przez jednostki sektora przedsiębiorstw w Krakowie w 2003 r.**

sekcja PKD	Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług	
	tys. zł	Dynamika 2003/2002
ogółem sektor przedsiębiorstw	18537590,8	97%
górnictwo i kopalnictwo	29265,1	90%
przetwórstwo przemysłowe	10218116,2	124%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1487759,1	104%
budownictwo	2890197,0	88%
handel i naprawy	brak danych	–
hotele i restauracje	334364,0	103%
transport gospodarka magazynowa i łączność	1141882,3	118%
obsługa nieruchomości i firm	2295211,0	115%
pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	140796,1	102%

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

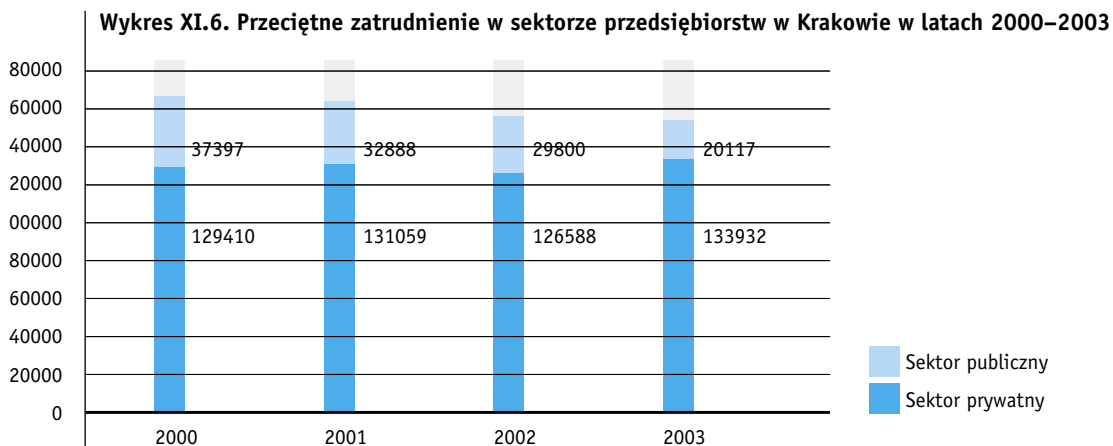
**Wykres XI.5. Struktura przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wg wybranych sekcji PKD uzyskanych przez przedsiębiorstwa w Krakowie w 2003 r.**



### 3

### 3 | Rynek Pracy

W 2003 roku nastąpił spadek zatrudnienia, względem roku poprzedniego średnio o 1,5%. Znaczny wzrost odnotowano jedynie w sekcji handel i naprawy. Przeciętna liczba zatrudnionych w 2003 r. wyniosła 154 049 osób, z czego aż 87% przypadło na sektor prywatny. Liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw wyniosła na koniec 2003 r. 167 508 osób, co oznacza spadek względem roku poprzedniego o ok. 4%.



**Tabela XI.11. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2003 r. wg wybranych sekcji PKD**

Sekcja PKD	Przeciętna liczba zatrudnionych	Dynamika 2003/2002
ogółem sektor przedsiębiorstw	154049	98,5%
górnictwo i kopalnictwo	364	83,9%
przetwórstwo przemysłowe	42331	81,2%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	5029	99,8%
budownictwo	16950	91,7%
handel i naprawy	50399	119,1%
hotele i restauracje	4903	97,8%
transport gospodarka magazynowa i łączność	6922	100,9%
obsługa nieruchomości i firm, nauka	21260	105,0%
pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	5790	100,2%

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

**Wykres XI.7. Udział poszczególnych sekcji PKD w zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2003 r.**



Średnioroczna stopa bezrobocia dla Krakowa utrzymała się w 2003 r. względem roku poprzedniego na nie zmienionym poziomie i wyniosła 8,4%. Wskaźnik ten wciąż kształtuje się na znacznie niższym poziomie niż w województwie i kraju; w porównaniu z największymi miastami Polski korzystniejsza sytuacja występuje jedynie w Warszawie i Poznaniu.

Wśród bezrobotnych nadal przeważają kobiety (53%), które też napotykają więcej trudności przy poszukiwaniu pracy, co wynika z: postrzegania kobiet jako pracowników mniej dyspozycyjnych, restrukturyzacji zakładów pracy, kiedy w pierwszej kolejności zwalniane są kobiety, długotrwałej bierności zawodowej (np. urlopy macierzyńskie, wychowawcze).

Pod względem wieku dominują osoby młode, do 34 roku życia (49%). Ponad połowę bezrobotnych stanowią osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, tj. z wykształceniem zawodowym i poniżej. Mimo większego o 22% napływu, liczebność absolwentów pozostała na poziomie 2002 r., skutkiem wyższej aktywizacji zawodowej tej grupy w ramach aktywnych form, szczególnie udziału w programie „Pierwsza Praca”.

Nastąpił znaczący wzrost w liczbie pozyskanych miejsc pracy tj. o 45% więcej niż roku poprzednim. Liczba ofert subsydiowanych z Funduszu Pracy wzrosła do 26% udziału wszystkich pozyskanych ofert – były to przede wszystkim miejsca pracy dla absolwentów. Krakowski rynek nadal oferuje pracę głównie dla: sprzedawców, przedstawicieli handlowych, specjalistów ds. marketingu, kucharzy, kelnerów, kierowców i magazynierów. Liczba ofert pracy dla osób z wykształceniem wyższym jest znikoma.

**Tabela XI.12. Stopa bezrobocia rejestrowanego\* w latach 2000–2003**

lata	Polska	województwo Małopolskie	Kraków	dynamika %
	%			
2000	15,0	11,9	6,3	11,0
2001	16,2	13,1	8,1	29,0
2002	18,1	13,8	8,4	3,7
2003	19,9	13,9	8,4	0,0

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

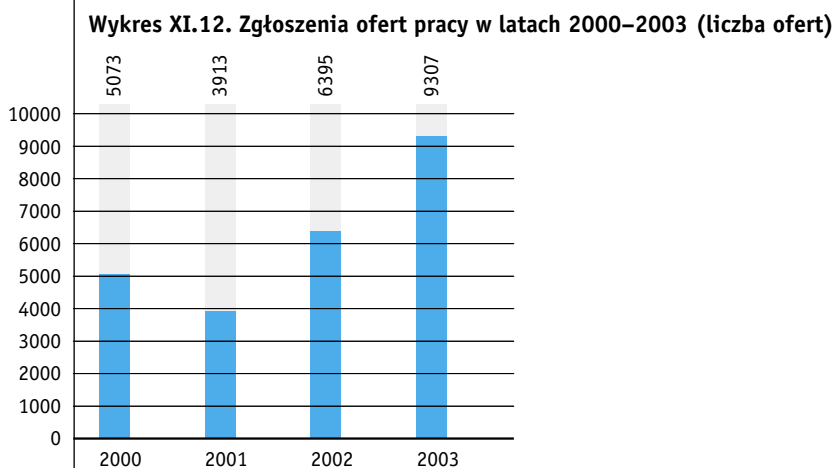
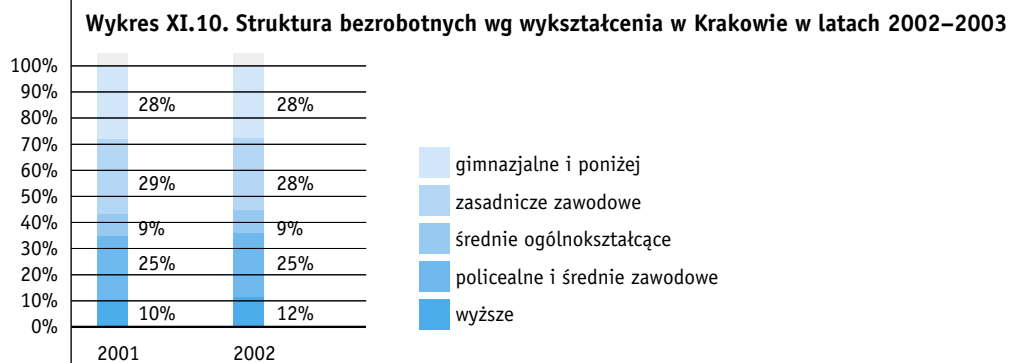
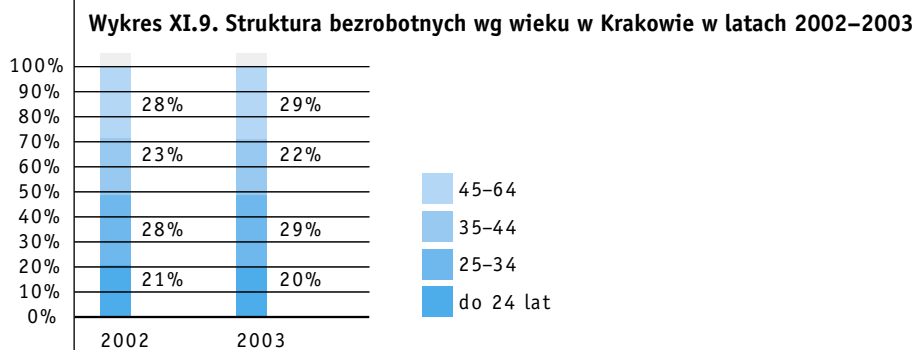
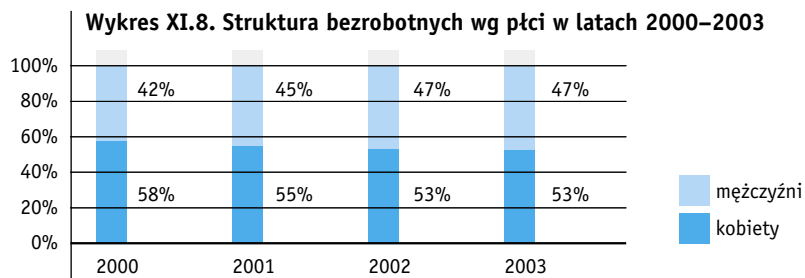
\*miernik określający udział bezrobotnych w ogólnej liczbie zawodowo czynnych, poza rolnictwem

**Tabela XI.14. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie miasta Krakowa w latach 2000–2003 (stan na 31.12)**

Rok	Liczba bezrobotnych w Krakowie
2000	24 454
2001	29 746
2002	30 132
2003	29 926

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie





## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

### 3 | 4 | Wskaźniki finansowe jednostek sektora przedsiębiorstw

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uległ w minionym roku wzrostowi mimo spadku przychodów. Znaczej poprawie uległ także wynik finansowy uzyskany przez przedsiębiorstwa.

Obniżeniu uległ w 2003 r. udział kosztów uzyskania przychodów w przychodach z całokształtu działalności. W efekcie poprawiła się rentowność przedsiębiorstw ogółem.

**Tabela XI.15. Podstawowe wyniki finansowe i relacje ekonomiczne przedsiębiorstw krakowskich w latach 2000–2003**

		2000	2001	2002	2003
wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	mln zł	329,8	369,0	476,8	989,1
wynik finansowy brutto	mln zł	33,0	-233,7	-111,9	570,6
wynik finansowy netto	mln zł	49,4	-449,2	-367,8	312,6
wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności*	%	99,1	100,6	100,3	98,7
wskaźnik rentowności obrotu netto**	%	0,1	-1,1	-1,0	0,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

\* relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności

\*\* relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności

### 4 | Przedsiębiorcy rejestrowani w Urzędzie Miasta Krakowa

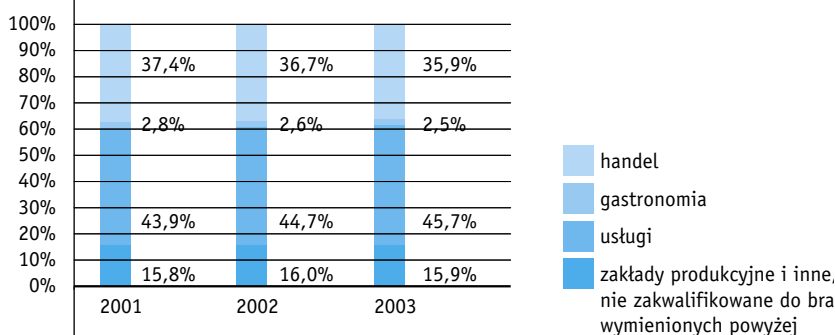
Według prowadzonej w Urzędzie Miasta Krakowa ewidencji działalności gospodarczej, na koniec 2003 r. funkcjonowało w Krakowie 93 054 przedsiębiorców, co stanowi 97% ogółu podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na terenie Krakowa.

**Tabela XI.16. Liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w UMK w latach 2001–2003 (stan na koniec roku)**

	2001	2002	2003	Dynamika
	liczba przedsiębiorców			2002=100%
ogółem	96 915	96 229	93 054	97%
handel	36 284	35 304	33 400	95%
usługi	42 589	43 012	42 550	99%
gastronomia	2692	2487	2284	92%
pozostałe (produkcja, budownictwo, ubezpieczenia, transport i inne)	15 350	15 426	14 820	96%

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

**Wykres XI.13. Struktura przedsiębiorców zarejestrowanych w UMK w latach 2001–2003**



Zgodnie z ustawą – Prawo działalności gospodarczej z dnia 19 listopada 1990 r. (Dz. U. N r. 101 poz. 1178 z późn. zm.) od stycznia do 31 marca 2001 r. spółki cywilne zostały zobowiązane do wykreślenia wpisu z ewidencji działalności gospodarczej i do zarejestrowania się każdego wspólnika jako samodzielnego przedsiębiorcy. Szacując, że rozpisywane spółki liczyły od 2 do 3 osób, a sporadycznie nawet do 30, rejestracje tych „nowych” przedsiębiorców w istotny sposób zwiększyły ogólną liczbę zarejestrowanych przedsiębiorców. Równocześnie zwiększyła się liczba wykreśleń – wykreślane były te spółki, które dokonały „rozpisania”. Jednakże, w ustawowym terminie wywiązało się z tego obowiązku tylko ok. 5,5 tys. spółek. Pozostałe zostały do końca 2003 roku wykreślone z urzędu z ewidencji działalności gospodarczej. W latach 2001–2003 dokonano ogółem około 6,5 tys. wykreśleń z urzędu dotyczących spółek, które nie dopełniły ustawowego obowiązku „rozpisania się”, jednostek organizacyjnych, które 1 stycznia 2001 r. nie były przedsiębiorcami oraz przedsiębiorców zamieszkałych w innych gminach (kolejno w latach: 1000, 1450, 4099). Ta sytuacja spowodowała, że mimo rejestracji nowych przedsiębiorców w tych latach ogólna liczba likwidacji wskazywałaby na zmniejszenie małych i średnich przedsiębiorców. Tak więc bezpośrednia analiza danych wg stanu w ewidencji działalności gospodarczej na koniec lat 2001 do 2003 i zmian w tym okresie nie daje podstawy do oceny rzeczywistych tendencji zachodzących w tej grupie przedsiębiorców. Dopiero analiza danych, bez sztucznego wzrostu i likwidacji, pozwala wnioskować o corocznym wzroście nowych przedsiębiorców.

**Tabela XI.17. Zmiany w ogólnej liczbie małych i średnich przedsiębiorców w Mieście Krakowie na przestrzeni lat 1999–2003**

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Ogółem mali i średni przedsiębiorcy zarejestrowani w UMK	84 699	85 662	87 079	96 915	96 229	93 054
Nowe wpisy	10 251	8679	8737	25 032	6804	6781
Likwidacje	6260	7716	7320	15 196	7490	9956
<b>Przyrost/Spadek</b>	<b>+3991</b>	<b>+963</b>	<b>+1417</b>	<b>+9836*</b>	<b>-686</b>	<b>-3175</b>
Wykreślono z urzędu s.c.				1000	1450	4099
<b>Przyrost/Spadek po uwzględnieniu wykreśleń z urzędu</b>	<b>+3991</b>	<b>+963</b>	<b>+1417</b>	<b>+9836*</b>	<b>+764</b>	<b>+824</b>

\* sztuczny wzrost spowodowany rozpisywaniem spółek cywilnych na pojedynczych przedsiębiorców

## 4

### 1 | Handel

Na koniec grudnia 2003 r. działalność handlową w Krakowie prowadziło 33 400 przedsiębiorców, co stanowi ok. 35,9% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej UMK.

W porównaniu do roku ubiegłego w 2003 r. wystąpił spadek bezwzględnej liczby podmiotów handlu prywatnego o 1904 przedsiębiorców (nowe wpisy minus likwidacje, w tym z urzędu). Tak wysoka liczba likwidacji nie oddaje obrazu rzeczywistych zmian w handlu, ponieważ szczególnie tej branży dotyczyły wyżej opisane wykreślenia z urzędu.

Szacuje się, że przeciętna liczba osób pracujących w jednej placówce handlowej w 2001 r. wynosiła 2,8. Zakładając, że w 2003 r. liczba ta nie uległa istotnej zmianie można przyjąć, że łączne zatrudnienie w jednostkach handlowych wyniosło około 93,5 tys. osób.

Zmiany w liczbie przedsiębiorców prowadzących działalność handlową na przestrzeni lat 2001–2003 obrazuje tabela XI.18.

**Tabela XI.18. Zmiany w liczbie przedsiębiorców prowadzących działalność handlową, na przestrzeni lat 2001–2003**

	2001	2002	2003
zmiany w branży „handel” w danym roku (wpisy minus likwidacje)	+2405	-980	-1904
liczba przedsiębiorców w branży „handel”	36 284	35 304	33 400

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Aktualnie na terenie Krakowa istnieją 24 sklepy wielkopowierzchniowe (powyżej 2000 m<sup>2</sup>), w tym na przestrzeni lat 2000–2003 uruchomionych zostało 6 obiektów. Na koniec 2003 r. łączna powierzchnia sprzedażowa tych sklepów wynosiła 242 724 m<sup>2</sup>.

**Tabela XI.19. Sklepy wielkopowierzchniowe w Krakowie w 2003 r.**

Lp	Nazwa	Adres	Powierzchnia sprzedaży [m <sup>2</sup> ]
1.	Abra	Zakopiańska 62	2220
2.	Carrefour Czyżyny	Medweckiego 2	26 070
3.	Carrefour Zakopianka	Zakopiańska 62	11 074
4.	Castorama Kraków	Zakopiańska 62a	9000
5.	Dom-Hobby-Ogród	Pilotów 6	5497
6.	Geant	Bora Komorowskiego 37	10 155
7.	Hypernova	Witosa 7	10 976
8.	Ikea	Conrada 66	9986
9.	Alma (Kakchemia)	Pilotów 6	3870
10.	Macro Cash & Cary	Jasnogórska 62	10 316*
11.	Mix-Meble	Wadowicka 8a	5359
12.	Nomi	Centralna 41	3150
13.	OBI	Bora Komorowskiego 31	7500*
14.	OBI	Wielicka 259	8000
15.	Tesco	Kapelanka 54	12 000
16.	Tesco	Wielicka 259	9634
17.	DH WANDA	Broniewskiego 1	2419
18.	Max Komfort	Wadowicka 9	2000*
19.	Wnętrze Plus (Galeria)	Pilotow 6	4254*
20.	D.H. JUBILAT	Al. Krasieńskiego 1/3	4615
21.	Kraków-PLAZA	Al. Pokoju 44	30 000
22.	M1	Al. Pokoju 67	42 466
23.	Selgros Cash & Cary	Nowohucka 52	10 225
24.	Elea (dawna Biła)**	Mackiewiczza 17	1938

\* – dane z roku 2002,

\*\* – w 2002 r. sklep ten podawał powierzchnię sprzedażową powyżej 2000m<sup>2</sup>,

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Sklepom wielkopowierzchniowym towarzyszą z reguły mniejsze obiekty handlowe, usługowe i gastronomiczne (m.in. apteka, kwiaciarnia, poczta, bank, biuro podróży, pralnia, piekarnia), a niektóre zgrupowane są w tzw. centra handlowe (np. Zakopianka, M1). Lokalizacja części wymienionych obiektów handlowych spowodowała nowe rozwiązania komunikacyjne. Wszystkie obiekty posiadają parkingi na 45–1360 miejsc postojowych.

Liczba pracowników zatrudnionych w tych sklepach wynosi 40–436 osób.

W tabeli XI.20 wyszczególniono wskaźniki dla sklepów wielkopowierzchniowych w odniesieniu do liczby mieszkańców oraz powierzchni miasta.

**Tabela XI.20. Wskaźniki dla sklepów wielkopowierzchniowych w odniesieniu do liczby mieszkańców oraz powierzchni miasta**

	2002	2003
Liczba mieszkańców przypadających na jeden sklep wielkopowierzchniowy	31,0 tys.	31,0 tys.
Liczba m <sup>2</sup> w sklepach wielkopowierzchniowych przypadających na km <sup>2</sup> powierzchni miasta	610,5	743,0
Powierzchnia sklepu wielkopowierzchniowego przypadająca na 1000 mieszkańców (m <sup>2</sup> )	296,1	326,7

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

## 4

### 1

### 2 | Targowiska

W 2003 r. funkcjonowały w Krakowie ogółem 33 targowiska, w tym 18 miejskich. Łączna powierzchnia wszystkich targowisk wynosiła 354 000 m<sup>2</sup>. Niezależnie od handlu na targowiskach prowadzony jest również handel okrężny na innych terenach, za zgodą zarządców – również w pasie drogowym.

Wpływy do Budżetu Miasta w 2003 r. wyniosły odpowiednio:

→ z tytułu opłaty targowej 5643 tys. zł (w tym 632 tys. zł z tytułu opłat poza placami – podczas imprez okolicznościowych lub w pasie drogowym),

→ z tytułu czynszu dzierżawnego 2095 tys. zł,

→ z tytułu podatku od nieruchomości 654 tys. zł,

Ogólna wartość tych wpływów wyniosła 8392 tys. zł i w porównaniu z 2002 r. wzrosła o 1,8%.

Zwiększenie wpływów spowodowane jest wpłynięciem mniejszej ilości wniosków o przyznanie ulg celowych na modernizację placów.

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

Tabela XI.21. Targowiska w Krakowie w 2003 r.		
Wyszczególnienie	Adres	Uwagi
<b>Dzielnica I</b>		
1. Stary Kleparz	ul. Filipa	Teren miejski
2. Nowy Kleparz	ul. Długa	j.w.
3. Plac Nowy	ul. Estery	j.w.
4. Krakowskie Kwaciarki	Rynek Główny	j.w.
<b>Dzielnica II</b>		
1. Przy al. Daszyńskiego	al. Daszyńskiego	Teren miejski
2. Przy Pętli Rakowickiej	Pętla Rakowicka	j.w.
<b>Dzielnica IV</b>		
1. Plac Imbramowski	ul. Imbramowska	Teren miejski
2. Azory	ul. Chełmońskiego	j.w.
<b>Dzielnica V</b>		
1. Giełda Narciarska ROTUNDA	ul. Oleandry	Teren UJ
2. Giełda Narciarska ŻACZEK	ul. Oleandry	j.w.
<b>Dzielnica VI</b>		
1. Novum Plac	ul. Lea	Teren miejski
2. Plac Rydla	ul. Młodej Polski	j.w.
3. Przy ul. Balickiej	ul. Balicka	Teren przedsiębiorstwa
<b>Dzielnica VII</b>		
1. Plac Na Stawach	ul. Senatorska	Teren miejski
<b>Dzielnica VIII</b>		
1. Rynek Dębnicki	Rynek Dębnicki	Teren miejski
<b>Dzielnica IX</b>		
1. Borek	ul. Orzechowa	Teren prywatny
<b>Dzielnica XI</b>		
1. Manhattan	ul. Białoruska	Teren Spółdzielni
2. Beskidzka/Witosa	ul. Beskidzka/Witosa	j.w.
<b>Dzielnica XII</b>		
1. Kozłówek	ul. Na Kozłówce	Teren miejski
2. Jerzmanowskiego	ul. Jerzmanowskiego	Teren Spółdzielni
<b>Dzielnica XIII</b>		
1. Tandeta	ul. Krzywda	Teren miejski
2. King	ul. Krzywda	Teren prywatny
3. Rybitwy	ul. Christo Botewa	j.w.
4. Centrum	ul. Christo Botewa	j.w.
5. Nadzieja	ul. Christo Botewa	j.w.
6. Sukces	ul. Christo Botewa	j.w.
<b>Dzielnica XV</b>		
1. Złoty Wiek	ul. Ks. Jancarza i ul. Nagłowicka	Teren miejski
2. Piastów	oś. Piastów	j.w.
<b>Dzielnica XVI</b>		
1. Bieńczyce	ul. Kocmyrzowska	Teren Państwowej Agencji Handlowej
2. Tomex	ul. Bieńczycka	Teren prywatny
<b>Dzielnica XVIII</b>		
1. Bulwar	Ul. Bulwarowa	Teren miejski
2. Sol-Hut	Al. Solidarności	Teren Huty
3. Giełda Samochodowa	Branice	im. T. Sendzimira Teren miejski

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

## 4 2 | Usługi

Według danych szacunkowych, na koniec 2003 r. działalność w sferze usług prowadziło 42 550 przedsiębiorców, co stanowi 45,7% ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej.

W ciągu 2003 r. „nową” działalność w zakresie usług zarejestrowało 3372 przedsiębiorców, zlikwidowało działalność 3833. Spadek bezwzględny w branży „usługi” wyniósł 461 przedsiębiorców.

W sektorze zarobkowego przewozu osób taksówkami w 2003 r. wydano 110 nowych licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką, dokonano wymiany 2399 wydanych wcześniej zezwoleń na licencje oraz dokonano 264 zmian w wydanych licencjach. Na koniec 2003 r. zarejestrowanych było 3178 taksówek osobowych.

W 2003 r. udzielono także 264 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego taksówką oraz wydano 324 zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne.

## 4 3 | Gastronomia

Szacuje się, że na koniec 2003 r. działalność gospodarczą w zakresie gastronomii w Krakowie prowadziło około 2284 przedsiębiorców. Wg danych Urzędu Statystycznego w Krakowie, działalność gastronomiczną prowadziło 3067, z czego wynika, że 783 podmioty to spółki prawa handlowego.

**Tabela XI.22. Stan i tendencje zmian w liczbie placówek gastronomicznych w Krakowie w latach 2001–2003**

	liczba placówek ogółem	liczba mieszkańców/placówkę	liczba placówek/km <sup>2</sup>
2001	2662	278,3	8,1
2002	2909	255,9	8,9
2003	3067	242,3	9,4
2002/2003	+5,4%	-9,5%	+5,6%

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Na koniec 2003 r. funkcjonowało ogółem w Krakowie 30 barów mlecznych. W porównaniu do 2002 r., ich liczba nie zmieniła się.

Pod szyldem „Społem” działały w 2003 r. 4 bary mleczne, 26 barów prowadzili inni przedsiębiorcy (osoby fizyczne, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością).

W układzie przestrzennym miasta najwięcej barów zlokalizowanych jest na terenie Śródmieścia – 16 barów. W Krowodrzy działają 4 bary, w Nowej Hucie i Podgórzu zlokalizowanych jest po 5 placówek.

## 5 Krakowski Park Technologiczny – Specjalna Strefa Ekonomiczna

Krakowski Park Technologiczny został założony w 1997 r. przez trzy największe uczelnie krakowskie: Politechnikę Krakowską, Akademię Górniczo-Hutniczą, Uniwersytet Jagielloński, oraz przez władze miasta i regionu. KPT ma status specjalnej strefy ekonomicznej do roku 2017. Pod koniec 2001 roku została utworzona w Tarnowie podstrefa krakowskiej SSE. Pierwsi inwestorzy rozpoczną tam działalność jesienią 2004 roku.

Powstanie KPT stworzyło bardzo korzystne warunki ekonomiczne i infrastrukturalne dla podejmowania działalności gospodarczej opartej na bliskiej współpracy ludzi nauki i biznesu. Szybkie zastosowania w praktyce badań naukowych powodują dynamiczny transfer nowoczesnych technologii. Obecnie łączna powierzchnia Strefy wynosi 122,35 hektara i składa się z czterech oddzielnych podstref:

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

- Parku Technologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego – 36,42 ha (Pychowice)
  - Parku Technologicznego Politechniki Krakowskiej – 29, 53 ha (Czyżyny)
  - Parku Przemysłowego Huty im. T. Sendzimira – 35 ha (Branice)
  - Parku Przemysłowego Tarnowskiego Klastera Przemysłowego 21,40 ha
- Przedsiębiorcy inwestujący w Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Krakowskim Parku Technologicznym mogą uzyskać pomoc publiczną przyznawaną w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Intensywność pomocy publicznej waha się w granicach 40 do 65 procent. Pomoc publiczną można uzyskać z tytułu: wydatków inwestycyjnych oraz utworzenia nowych miejsc pracy. Ponadto przedsiębiorcom inwestującym w Krakowie i Tarnowie przysługuje całkowite zwolnienie z podatku od nieruchomości oraz możliwość uzyskania grantu inwestycyjnego w wysokości do 25 procent poniesionych wydatków inwestycyjnych. Do końca 2003 r. zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w Krakowskim Parku Technologicznym uzyskały 22 firmy.

**Tabela XI.23. Lista przedsiębiorców, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą w SSE**

Nazwa przedsiębiorstwa	Data wydania zezwolenia	Wysokość nakładów inwestycyjnych do poniesienia wg zezwolenia (poniesione nakłady inwestycyjne w tys. zł)	Docelowa wielkość inwestycji (poniesione lub wg biznesplanu w tys. zł)	Zatrudnienie (deklarowana i aktualna liczba zatrudnionych)	Planowana wielkość działki
AMK Kraków S.A.	1999	4000 4449	7160	60 66	0,6
ComArch S.A.	1999	8574 33 556	27 500	320 427	0,6
RR Donnelley Polska Sp. z o.o.	1999	120 000 227 713	246 000	670 350	6,5
Pfaffenhain PL Sp. z o.o.	1999	2400 4788	4750	16 17	0,2
Motorola Electronics Polska Sp. z o.o.	2000	24 640 40 664	24 640	250 4	4,2
AZ-AL Sp. z o.o.	2000	9500 405	15 000	150 36	1,2
AZ Soft S.A.	2000	12 000 11 945	12 000	250 4	0,4
R. R. Donnelley Europe Sp. z o.o.	2003	116 000	116 000	5	4



**Tabela XI.24. Lista przedsiębiorców, którzy otrzymali zezwolenia na działalność gospodarczą w SSE, lecz do dnia 31.12.2003 r. nie podjęli działalności**

Nazwa przedsiębiorstwa	Data wydania zezwolenia	Wysokość nakładów inwestycyjnych do poniesienia wg zezwolenia (poniesione nakłady inwestycyjne w tys. zł)	Docelowa wielkość inwestycji (poniesione lub wg biznes-planu w tys. zł)	Zatrudnienie (deklarowana i aktualna liczba zatrudnionych)	Planowana wielkość działki
Nowa Drukarnia Wydawnicza S.A.	2000	8080	12 100	240	b.d.
AFC Sp. z o.o.	2000	7650	7650	50	1,3
AFC II Sp. z o.o.	2000	2900	2900	15	-
Ekos Sp. z o.o.	2000	2000	5100	35	0,5
Logis Sp. z o.o.	2000	1280	2950	55	0,5
Uniwersyteckie Centrum Badawczo-Rozwojowe Sp. z o.o.	2000	9850	20 000	60	0,3
Motorola Polska Systemy Elektroniczne Sp. z o.o.	2000	62 121	246 000	400	11,3
Unicard S.A.	2000	3848	8000	85	0,4
Sawan Grupa Softbank S.A.	2000	3848	4000	150	0,4
Becker Powłoki Przemysłowe Sp. z o.o.	2003	10 000	15 498	25	2,5
„Elmark Tarnów” Krystyna Słowikowska	2003	434	578	20	0,4
Becker Farby Proszkowe Sp. z o.o.	2003	9000	9000	30	1,2
ABM Solid S.A.	2003	4816	4816	3	0,7
Cestor Sp. z o.o.	2003	750	750	8	0,9

Źródło: Centrum Zaawansowanych Technologii Sp. z o.o.

## 6 Turystyka

Szacuje się, że na przestrzeni 2003 r. odwiedziło Kraków 5 453 940 osób. Obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania udzieliły 1 696 928 noclegów, z czego ok. 56% turystom zagranicznym. Względem roku poprzedniego nastąpił przyrost liczby udzielonych noclegów o ok. 7%. Jako główne cele przyjazdów do Krakowa można wyróżnić: zwiedzanie zabytków (82%), wypoczynek (54%), rozrywka (21%).

Średnie wydatki poniesione przez turystów na pobyt w Krakowie wyniosły: 226 zł dla turystów krajowych i 1022 zł dla zagranicznych.

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

Tabela XI.25. Baza noclegowa Krakowa w 2003 r.

	liczba obiektów	liczba miejsc noclegowych	
		ogółem	całoroczne
<b>Ogółem</b>	<b>152</b>	<b>19 456</b>	<b>17 606</b>
Hotele****	9	1652	1652
Hotele***	39	4042	4042
Hotele**	13	1612	1612
Hotele*	7	735	735
Hotele w trakcie kategoryzacji	7	b.d.	b.d.
Motele	2	136	136
Domy wycieczkowe	3	223	223
Pensjonaty	7	190	190
Kwatery prywatne	b.d.	b.d.	b.d.
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2	b.d.	b.d.
Schroniska całoroczne	3	195	195
Schroniska sezonowe	b.d.	b.d.	b.d.
Campingi całoroczne	3	312	312
Campingi sezonowe	b.d.	b.d.	b.d.
Zakłady uzdrowiskowe	1	150	150
Inne objekty	15	4400	3900
Baza pozahotelowa	41	5809	4459

Źródło: Wydział Promocji i Turystyki UMK

Tabela XI.26. Liczba udzielonych noclegów w 2003 r.

	liczba udzielonych noclegów	
	ogółem	w tym turystom zagranicznym
Ogółem w bazie hotelowej	1 696 928	953 123
Hotele****	179 689	141 409
Hotele***	539 100	396 483
Hotele**	325 401	175 093
Hotele*	113 187	58 199
Hotele w trakcie kategoryzacji	77 416	49 389
Motele	11 606	5720
Domy wycieczkowe	55 444	7028
Pensjonaty	17 649	5671
Kwatery prywatne	b.d.	b.d.
Ośr. szkoleniowo-wypoczynkowe	5007	911
Schroniska całoroczne	81 643	20 621
Schroniska sezonowe	b.d.	b.d.
Campingi całoroczne	18 958	16 276
Campingi sezonowe	b.d.	b.d.
Zakłady uzdrowiskowe	29 454	b.d.
Inne objekty	242 374	75 549

Źródło: Wydział Promocji i Turystyki UMK

**Tabela XI.27. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2003 r. w bazie hotelowej**

	%
Ogółem	37,3
Hotele****	44,3
Hotele***	35,5
Hotele**	38,8
Hotele*	43,7
Hotele nieklasyfikowane	31,6
Domy wycieczkowe	37,4
Pensjonaty	33,2
Kwatery prywatne	b.d.
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	29,7
Schroniska całoroczne	43,0
Schroniska sezonowe	b.d.
Campingi całoroczne	24,0
Campingi sezonowe	b.d.
Zakłady uzdrowiskowe	75,6
Inne obiekty	35,0

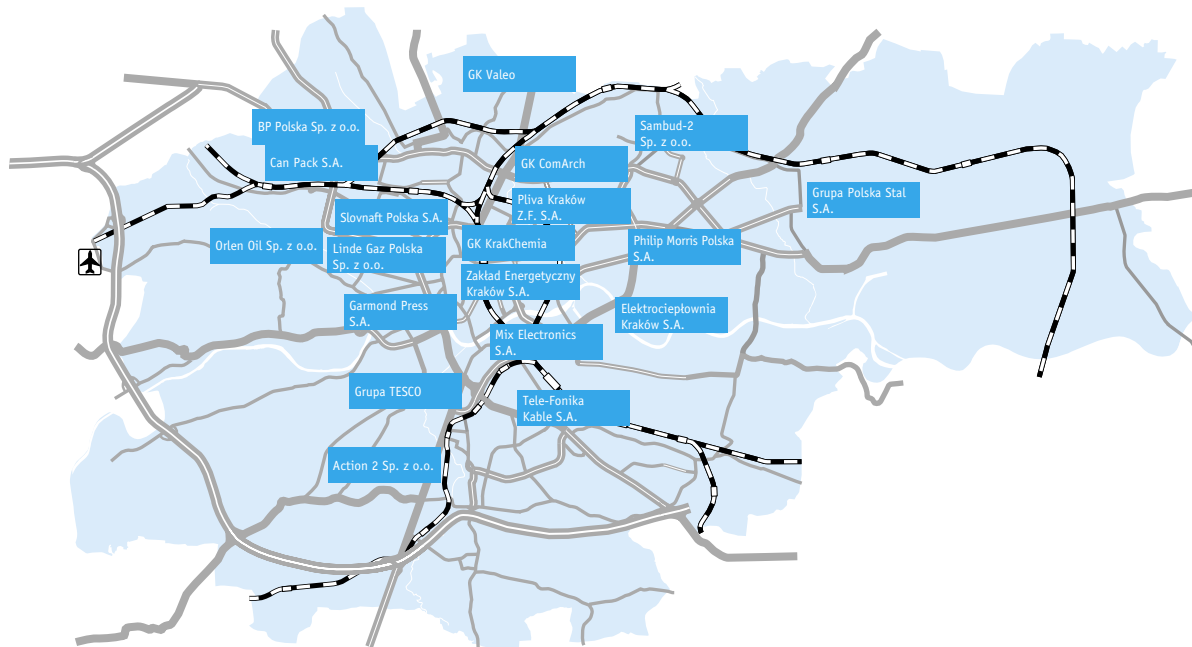
Źródło: Wydział Promocji i Turystyki UMK

### **Rozwój Gospodarczy Miasta | Tendencje**

- spowolnieniu uległ ruch budowlany w mieście, do czego przyczynia się brak uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Miasto zintensyfikowało działania promocyjne, m.in. poprzez uruchomienie punktów informacji turystycznej i rozbudowę systemu oznakowania turystycznego
- systematycznie wzrasta liczba podmiotów gospodarczych przy rosnącym udziale „czystych” branż gospodarki
- sektor prywatny odnotował wzrost przychodów, a publiczny – znaczny spadek
- nastąpił nieznaczny spadek zatrudnienia, ale stopa bezrobocia utrzymała się na niezmienionym poziomie
- wzrosła rentowność przedsiębiorstw
- systematycznie wzrasta poziom inwestycji sektora wysokich technologii w Krakowskim Parku Technologicznym
- nastąpił wzrost dynamiki rozwoju ruchu turystycznego

## XI. Rozwój gospodarczy Miasta

Rys. XI.1. Największe przedsiębiorstwa krakowskie w 2003 r.\*



\*Na podstawie rankingu przeprowadzonego przez czasopismo Polityka

Rys. XI.2. Krakowski Park Technologiczny–Specjalna Strefa Ekonomiczna

